

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู” มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ (1) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อใช้ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันผลิตครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและใช้แหล่งการประเมินจากหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย (2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นในด้านความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) (3) เพื่อสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู (2) การสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู (3) การศึกษาคุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู (4) การนำแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่สร้างและพัฒนาไปทดลองใช้และเก็บข้อมูลจริงและ (5) การสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างสำหรับให้ข้อมูลในแบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป และแบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 78 คน อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 78 คน ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 78 คน นักศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 78 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับให้ข้อมูลในแบบประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู (ประเมินโดยผู้เรียน) ได้แก่ นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 1,560 คน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ผลจากการสร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน ของครู คุณลักษณะของครูวิชาชีพ การประเมินการสอน เกณฑ์การประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการผลิตครูใหม่ของกระทรวง ศึกษาธิการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากำหนดกรอบ แนวคิดและสังเคราะห์องค์ประกอบและรายการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยกำหนดแบบประเมินทั้งหมด 5 ฉบับ มีองค์ประกอบในการประเมิน 9 องค์ประกอบ ดังนี้

แบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ มีรายการประเมิน 12 รายการ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรายการประเมิน 4 รายการ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้สื่อการเรียนการสอน มีรายการประเมิน 9 รายการ องค์ประกอบที่ 4 การจูงใจและการเสริมแรงในการเรียน มีรายการประเมิน 5 รายการ องค์ประกอบที่ 5 การจัดชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีรายการประเมิน 7 รายการ องค์ประกอบที่ 6 การสื่อสารและส่งเสริมกระบวนการคิด มีรายการประเมิน 5 รายการ องค์ประกอบที่ 7 การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีรายการประเมิน 9 รายการ รวมรายการ ประเมินทั้งสิ้น 51 รายการ

แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไปมี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 8 คุณลักษณะความเป็นครู รวมรายการประเมินทั้งสิ้น 24 รายการ

แบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 9 ทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ รวมรายการประเมินทั้งสิ้น 4 รายการ

แบบประเมินฉบับที่ 4 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (ประเมินโดยนักเรียน) รวมรายการ ประเมินทั้งสิ้น 51 รายการ

แบบประเมินฉบับที่ 5 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดย นักเรียน) รวมรายการประเมินทั้งสิ้น 13 รายการ

แบบประเมินฉบับที่ 1-3 มีรูปแบบการตอบแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ แต่ คำตอบจะเป็นมาตรวัดแบบรูบริก (scoring rubric) ส่วนแบบประเมินฉบับที่ 4-5 เป็นแบบประเมินที่ประเมิน โดยนักเรียน มีรูปแบบการตอบแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับดี	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับพอใช้	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับต้องปรับปรุง	กำหนดให้	1	คะแนน

ความหมายของระดับคุณภาพ

3 คือ ระดับดี หมายถึง นักศึกษาวิชาชีพครูมีคุณลักษณะ พฤติกรรมและการปฏิบัติงานในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับดี

2 คือ ระดับพอใช้ หมายถึง นักศึกษาวิชาชีพครูมีคุณลักษณะ พฤติกรรมและการปฏิบัติงานในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับพอใช้

1 คือ ระดับต้องปรับปรุง หมายถึง นักศึกษาวิชาชีพครูมีคุณลักษณะ พฤติกรรมและการปฏิบัติงานในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับต้องปรับปรุงและได้รับการแก้ไข

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

2.1) ค่าสถิติพื้นฐานของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่

แบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 51 ข้อ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 116.02 คะแนน จากคะแนนเต็ม 153 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 77 คะแนน คะแนนสูงสุด 147 คะแนนและส่วนใหญ่ได้คะแนน 122 คะแนน (Mode = 122) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.56 การแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้าย (Skewness = -0.479) คือ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มและมีค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ -0.236 แสดงว่ารูปร่างของการแจกแจงมีความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ

แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป จำนวน 24 ข้อ นักศึกษาวิชาชีพครูได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 61.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 44 คะแนน คะแนนสูงสุด 72 คะแนนและส่วนใหญ่ได้คะแนน 63 คะแนน (Mode = 63) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.12 การแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้าย (Skewness = -0.469) คือ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มและมีค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ -0.370 แสดงว่ารูปร่างของการแจกแจงมีความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ

แบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ จำนวน 4 ข้อ นักศึกษาวิชาชีพครูได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.47 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 4 คะแนน คะแนนสูงสุด 12 คะแนนและส่วนใหญ่ได้คะแนน 10 คะแนน (Mode = 10) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.88 การแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้าย (Skewness = -0.253) คือ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มและมีค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ -0.882 แสดงว่ารูปร่างของการแจกแจงมีความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ

แบบประเมินฉบับที่ 4 แบบประเมินพฤติกรรมจัดการเรียนรู้(ประเมินโดยนักเรียน) จำนวน 51 ข้อ นักศึกษาวิชาชีพครูได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 118.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 153 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 69 คะแนน คะแนนสูงสุด 152 คะแนนและส่วนใหญ่ได้คะแนน 117 คะแนน (Mode = 117) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.76 การแจกแจงมีลักษณะเบ้ขวา (Skewness = -0.375) คือ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มและมีค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 0.981 แสดงว่ารูปร่างของการแจกแจงมีความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ

แบบประเมินฉบับที่ 5 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดยนักเรียน) จำนวน 13 ข้อ นักศึกษาวิชาชีพครูได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.69 คะแนน จากคะแนนเต็ม 39 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 4 คะแนน คะแนนสูงสุด 12 คะแนน และส่วนใหญ่ได้คะแนน 17 คะแนน (Mode = 17) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.25 การแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้าย (Skewness = -1.867) คือ ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มและมีค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 3.610 แสดงว่ารูปร่างของการแจกแจงมีความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ

2.2) การวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation)

2.2.1) จากการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อของแบบประเมินโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

แบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ เป็นรายข้อและองค์ประกอบจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า โดยภาพรวมทุกข้อรายการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 1.71-2.73 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 2.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61 เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดคือ 2.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61 รองลงมาคือ กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61 ตามลำดับ

แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป เป็นรายข้อจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า โดยภาพรวมทุกข้อรายการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 2.05-2.87 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดคือ 2.63 โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 2.12-2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 รองลงมาคือ กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.48 และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 ตามลำดับ

แบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ เป็นรายข้อจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า โดยภาพรวมทุกข้อรายการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 1.78-2.40 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดคือ 2.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.66 รองลงมาคือ กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.55 และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59

แบบประเมินฉบับที่ 4 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (ประเมินโดยนักเรียน) เป็นรายข้อ พบว่า โดยภาพรวมทุกข้อรายการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 1.90-2.67 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.57

แบบประเมินฉบับที่ 5 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดยนักเรียน) เป็นรายชื่อ พบว่า โดยภาพรวมทุกข้อรายการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 2.62-2.90 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41

2.2.2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

องค์ประกอบที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.337 ถึง 0.627 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยง มีค่าตั้งแต่ 0.198 ถึง 0.648 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.350 ถึง 0.671 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.088 ถึง 0.629 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 1 การวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.510 ถึง 0.666 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.537 ถึง 0.740 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.431 ถึง 0.691 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.442 ถึง 0.647 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบที่ 3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.418 ถึง 0.619 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.204 ถึง 0.715 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.228 ถึง 0.675 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.099 ถึง 0.517 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้สื่อการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 4 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.443 ถึง 0.669 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยง มีค่าตั้งแต่ 0.316 ถึง 0.656 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.324 ถึง 0.618 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.522 ถึง 0.703 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 4 การจูงใจและเสริมแรงในการเรียน

องค์ประกอบที่ 5 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.272 ถึง 0.523 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.216 ถึง 0.659 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.427 ถึง 0.654 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.393 ถึง 0.528 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับ

คะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 5 การจัดชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 6 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.611 ถึง 0.811 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.502 ถึง 0.626 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.463 ถึง 0.697 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.520 ถึง 0.694 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 6 การสื่อสารและส่งเสริมกระบวนการคิด

องค์ประกอบที่ 7 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.328 ถึง 0.626 กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.235 ถึง 0.730 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.303 ถึง 0.525 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.285 ถึง 0.639 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 7 การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 8 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.266 ถึง 0.704 กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.190 ถึง 0.633 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.190 ถึง 0.715 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.063 ถึง 0.649 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 8 คุณลักษณะความเป็นครู

องค์ประกอบที่ 9 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าตั้งแต่ 0.469 ถึง 0.631 กลุ่มอาจารย์นิเทศก์มีค่าตั้งแต่ 0.340 ถึง 0.658 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าตั้งแต่ 0.437 ถึง 0.634 กลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าตั้งแต่ 0.473 ถึง 0.650 เมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ทุกข้อรายการประเมินมีคะแนนสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารายการประเมินทุกข้อรายการวัดได้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 9 ทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
ได้แก่

3.1 ความตรง (validity) โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) พบว่า แบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับเนื้อหาขององค์ประกอบที่ต้องการวัด (IOC) อยู่ระหว่าง 0.57 ถึง 1.00 แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไปมีค่าอยู่ระหว่าง 0.71 ถึง 1.00 แบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 1.00 ส่วนแบบประเมินฉบับที่ 4 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (ประเมินโดยนักเรียน) และแบบประเมินฉบับที่ 5 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดยนักเรียน) เป็นแบบประเมินที่มีโครงสร้างประเด็นหลักเหมือนกับฉบับที่ประเมินโดยกลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเอง แตกต่างกันในเรื่องประเด็นหลักหรือประเด็นย่อยบางประเด็นที่นักเรียนไม่สามารถที่จะทราบว่าครูผู้สอนได้ปฏิบัติงานอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

3.2 ความเที่ยง (Reliability)

3.2.1) ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ดังนี้

แบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเที่ยงจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ 0.95 และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือ 0.89

แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป มีค่าความเที่ยงจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ 0.91 และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเองมีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือ 0.83

แบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีค่าความเที่ยงจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ 0.83 และกลุ่มผู้บริหารมีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือ 0.77

แบบประเมินฉบับที่ 4 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (ประเมินโดยนักเรียน) มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

แบบประเมินฉบับที่ 5 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดยนักเรียน) มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

3.2.2) ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจากผู้ประเมินแต่ละกลุ่มและแทนค่าด้วยสูตรของฮอยท์ พบว่า

แบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.82

แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.71

แบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.68

อภิปรายผลการวิจัย

คุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

1.1) ความตรงตามเนื้อหา (content validity)

การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย องค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู คุณลักษณะของครูวิชาชีพ การประเมินการสอน เกณฑ์การประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการผลิตครูใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดและสังเคราะห์องค์ประกอบและรายการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยผ่านการตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหาขององค์กรประกอบและรายการประเมิน ความชัดเจนของรายการประเมินและความตรงตามเนื้อหาโดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับองค์กรประกอบที่ใช้ในการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน (ตามรายชื่อในภาคผนวก ข) ซึ่งประกอบด้วย 1) บุคลากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยมีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และ/หรือมีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการนิเทศครู 2) ครูที่มีความชำนาญในการสอนโดยมีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและมีผลงานดีเด่น เช่น ได้รับการยกย่องให้เป็นครูดีเด่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบหรือครูแห่งชาติ โดยคัดเลือกรายการประเมินที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ทำให้เชื่อได้ว่าแบบประเมินทุกฉบับ มีความตรงตามเนื้อหาที่เชื่อถือได้

1.2) ความเที่ยง

ค่าความเที่ยงของแบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับสูงสุด คือ 0.95 ซึ่งมีค่าสูง อาจเป็นเพราะกลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยงมีความใกล้ชิดรู้จักตัวนักศึกษาเป็นอย่างดีรวมทั้งมีข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับตัวนักศึกษาวิชาชีพครูทำให้มีโอกาสสังเกตคุณลักษณะและพฤติกรรมได้บ่อยและมาก ซึ่งตรงกับที่ Heneman and Waxley (1984) พบว่า ความมากน้อยในการสังเกตมีผลต่อความแม่นยำในการประเมินค่าโดยค่าความแม่นยำจะสูงขึ้นเมื่อผู้ประเมินได้มี

โอกาสสังเกตมากขึ้น ดังนั้นในการนำแบบประเมินไปใช้ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักตัวผู้ถูกประเมินและมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ถูกประเมินเป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่าค่าความเที่ยงของแบบประเมินทุกฉบับมีค่าสูงนับได้ว่าแบบประเมินทุกฉบับวัดในคุณลักษณะเดียวกัน มีความสอดคล้องภายในสูงและเป็นแบบประเมินที่เชื่อถือได้

นอกจากนี้ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินในแบบประเมินฉบับที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ มีช่วงอยู่ระหว่าง 0.62 ถึง 0.82 แบบประเมินฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไปมีค่าเท่ากับ 0.71 และแบบประเมินฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกมีค่าเท่ากับ 0.68 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง การที่ผลการประเมินทั้ง 4 กลุ่มมีความสัมพันธ์กันสูง แสดงว่าแบบประเมินมีความเป็นปรนัยในการตรวจให้คะแนนสูง การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและภาษาที่ชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินมีความสำคัญมากเนื่องจากการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูมีผู้ประเมินเป็นอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งถ้าแบบประเมินและเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนนมีความชัดเจนและผลการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สารสนเทศที่ได้จากการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนำไปใช้ในการวินิจฉัยคุณลักษณะและพฤติกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2) การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนี้เป็นการสร้างและพัฒนาแบบประเมินเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู (หลักสูตร 5 ปี) และเป็นการประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) ดังนั้นการที่จะนำแบบประเมินไปใช้นอกจากจะคำนึงถึงคุณภาพของแบบประเมินแล้วควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและช่วงเวลาที่ต้องการประเมินและประเมินให้ตรงตามสภาพที่แท้จริงมากที่สุดประกอบการใช้คู่มือและเกณฑ์การตรวจให้คะแนนเพื่อประโยชน์ในการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

3) การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนี้เป็นการสร้างและพัฒนาแบบประเมินเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู (หลักสูตร 5 ปี) แต่เนื่องจากยังไม่มีนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครูหลักสูตร 4 ปี ดังนั้นผู้ที่จะนำแบบประเมินไปใช้ควรตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครูในหลักสูตร 5 ปีด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะนักศึกษาวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้นจึงไม่ครอบคลุมไปยังประชากรนักศึกษวิชาชีพครูสังกัดอื่นๆ ดังนั้นจึงควรนำแบบประเมินนี้ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค เพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความถูกต้องชัดเจนและครอบคลุมประชากรในขอบเขตที่กว้างมากขึ้น

2) จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาสารสนเทศที่ได้จากการประเมินของกลุ่มผู้ประเมิน ได้แก่ กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษวิชาชีพครูประเมินตนเองและนักเรียน ดังนั้นจึงน่าที่จะมีการศึกษาในกลุ่มผู้ประเมินอื่นๆ เช่น เพื่อนนักศึกษวิชาชีพครู เพื่อนครูผู้ปกครอง เป็นต้น

3) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินไปประเมินนักศึกษวิชาชีพครูในช่วงปลายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งเป็นการประเมินเพื่อสรุปผล (summative evaluation) จึงควรนำแบบประเมินเข้าไปตั้งแต่แรกเริ่มของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อที่จะได้ข้อมูลด้านพัฒนาการของนักศึกษวิชาชีพครู (formative evaluation)

4) ควรมีการศึกษาความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบในการประเมินนักศึกษวิชาชีพครูในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับข้อมูลเชิงประจักษ์